

Yüzme Eğitiminin Çocukların Yalnızlık Düzeylerine Etkisi: Deneysel Bir Çalışma

The Effects of Swimming Training on Children's Loneliness Levels: An Experimental Study

Melek KALKAN¹
Atilla TEKAT²
Hatice EPLİ KOÇ³
Hasan SÖZEN⁴

¹ Yrd. Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Samsun.

² Prof. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi

³ Araş. Gör. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Samsun

⁴ Öğr. Gör. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Samsun

Geliş Tarihi/Received: 18.11.2009

Kabul Tarihi/Accepted: 21.04.2010

Yazışma Adresi/Correspondence:

Yrd. Doç. Dr. Melek Kalkan
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Psikolojik Danışma ve Rehberlik
Anabilim Dalı
55139 Kurupelit-Samsun,
TÜRKİYE/TURKEY
mlkalkan@superonline.com
Telefon: (532) 468 80 80

ÖZET Amaç: Bu çalışmanın amacı; yüzme eğitiminin çocukların yalnızlık düzeylerine etkisinin araştırılmasıdır. **Gereç ve Yöntemler:** Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Kaya (2005) tarafından Türkçeye uyarlanan "Çocuklar İçin Yalnızlık Ölçeği" kullanılmıştır. 34 çalışmaya toplam 146 çocuk katılmıştır. Araştırmaya katılan çocuklar deney ve kontrol grubu olarak ayrılmışlardır. Deney grubu yüzme temel eğitimi alan 73 çocuktan oluşmaktadır. Kontrol grubu ise bir ilköğretim okulundan seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen ve yüzme eğitimi almayan 73 çocuktan oluşmaktadır. Deney grubunda ki çocukların yaş ortalaması 9.87, kontrol grubunda ki çocukların yaş ortalaması ise 9.66'dır. Araştırmaya katılan her bir çocuğa "Çocuklar İçin Yalnızlık Ölçeği" uygulanmıştır. Bu çalışmada "Ön-test ve Son-test Kontrol Grup Deseni" kullanılmıştır. Deney grubunda yer alan çocuklar 10 hafta boyunca haftada iki gün yüzme temel eğitiminden yararlanmışlar, kontrol grubunda yer alan çocuklar ise herhangi bir aktiviteye katılmamışlardır. Araştırmanın başında ve sonunda hem deney hem de kontrol grubunda yer alan çocuklara ön-test olarak "Çocuklar İçin Yalnızlık Ölçeği" uygulanmıştır. Verilerin analizinde ilişkisiz gruplar ve ilişkili gruplar t-testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmada elde edilen bulgular; yüzme eğitimi alan ve almayan çocukların yalnızlık ön-test puan ortalamaları arasında önemli bir fark olmadığını göstermiştir. İlişkisiz t-testi sonuçlarına göre yalnızlık son-test puanlarında deney grubu lehine anlamlı bir düşme olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca deney grubunun kendi içinde ön ve son-test puanları karşılaştırıldığında, son-testte yalnızlık puanlarının düşme gösterdiği, kontrol grubunda ise ön ve son-test puanları arasında anlamlı bir değişim olmadığı görülmüştür. **Sonuç:** Bu çalışmada yüzme sporunun çocukların yalnızlık düzeylerinin azalmasına olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Bu sonuç, benzer araştırmalar ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yüzme Eğitimi, Yalnızlık, Çocuklar.

ABSTRACT Purpose: The purpose of the study is to investigate the effects of swimming training on children's loneliness levels. **Material and Method:** The data has been gathered by the Loneliness Scale for Children were adapted to Turkish Kaya (2005).³⁴ Taking into account the results of the scale, a study group of 146 children was formed. A control group consisting of 73 children and an experimental group consisting of 73 children were formed taking the scores of the scale into consideration. The mean age of the children on the experimental group was 9.87 years, and the mean age of the children on the control group was 9.66 years. The Loneliness Scale for Children was administered to each child. The model of pre-test and post-test controlled was used. During 10 weeks, while control group was pursuing their normal life activities, experimental group participated in a basic swimming exercise program two times a week. The Loneliness Scale for Children was administered to each child before and after 10 weeks. The independent t-test and paired t-test has used for the data analysis. **Results:** The results indicated that the experimental and control groups revealed no significant difference in the pre-test scores of loneliness. The results of the independent t-test indicate the significant difference between the scores of the participants of the experimental and control groups in post tests in terms of level of loneliness. The results of the paired t-test indicate that the post-test scores of the children on the experimental group decreased compare with the pre-test scores. The results of the paired t-test indicate the no significant difference between the scores of the participants on the control group of the pre- and post-tests. **Conclusion:** The results of our study suggest that benefits of swimming exercise decrease children's loneliness levels. This result is supported with similar studies.

Key Words: Swimming Training, Loneliness, Children.

BESBD 2010;5(1):1-6

Çocukların yaşamındaki en önemli sosyal ağ arkadaş grubu oluşturmakta ve bu grupla kurulan ilişkinin niteliği, gelecekteki sosyal ve duygusal uyumun anlamlı bir belirleyicisi olarak görülmektedir.¹ Arkadaş grubunun çocuğun ait olma ihtiyacına doyum sağladığı, bu grup tarafından reddedilen veya kabul görmeyen çocukların yalnızlık düzeylerinin yüksek olduğu, arkadaşları arasında popüler olan çocukların ise daha az yalnızlık yaşadıkları bilinmektedir.^{2,3,4,5,6} Başkalarıyla yakınlık kurma ihtiyacının yeterince giderilememesi sonucu ortaya çıkan oldukça nahoş ve rahatsız edici durum olarak tanımlanabilen yalnızlığı,⁷ çocuklar arkadaşlık, destek ve sevgi gibi ilişki ihtiyaçlarındaki eksiklik; mutsuzluk ve üzüntü gibi hoş gitmeyen duygular olarak açıklamaktadırlar.^{8,9} Araştırmalar, çocuklardaki yalnızlık ile depresyon, intihar eğilimi, düşük benlik algısı, psikosomatik sorunlar,^{10,11,12,13,14} saldırganlık, utangaçlık,¹⁵ öz-yeterlik,¹ akademik başarısızlık, ergenlik suçları,¹⁶ akran zorbalığı,¹⁷ okulu bırakma,¹⁸ madde kullanımını¹⁹ ve psikolojik bozukluklar²⁰ arasında anlamlı ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Hartup (1983)'a göre arkadaş ilişkileri çocukların bir yandan sosyal ve duygusal gelişimlerine katkı sağlarken, diğer taraftan sosyal ve fiziksel becerileri öğrenmeleri konusunda da yeterli kılar.²¹ Arkadaş gruplarında yer almak ve yakın ilişkilerde bir veya daha fazla kişiyle arkadaşlık etmek, çocuğun başkalarına ilişkin olumlu tutumlar ve kendine güven geliştirmesine, yalnızlık duygusunun azalmasına da yardımcı olur.²²

Bu sebeple, çeşitli ruhsal ve bedensel sorunlarla ilişkili olduğu görülen yalnızlık duygusunun ortaya çıkmasına yol açan etmenlerin ve başa çıkma yollarının araştırılması açısından çocukluk dönemi önemli görülmektedir.

Oldukça nahoş durumlara yol açan yalnızlıkla baş etme noktasında bireylerin çeşitli başa çıkma yöntemleri kullandıkları görülmektedir. Sullivan (1953)'a göre yalnızlık duygusundan ve beraberinde gelen olumsuz duygulardan kurtulmanın yolu diğer insanlar ile yakın ilişkiler kurmaktır. Sosyal ilişkiler kurmak veya sosyal bağlar geliştirmenin başında sosyal destek ağı oluşturmak gelmektedir. Sosyal destek ağı geliştirmek için birey

çeşitli gruplara girer ve yalnızlığın getirdiği olumsuz duygularla baş etmeye çalışır. Bireyin sosyal etkinliklere ve etkileşimlere katılması, yaşam tarzı değişiklikleri, fiziksel veya sosyal çevrede değişiklikler yapmak yalnızlıkla baş etmede önemli araçlar olarak görülmektedir.²³ Fiziksel aktivite olarak görülen spor aynı zamanda sosyal bir aktivitedir. Spor kulüpleri, takımlar ve gruplar, çocukların sosyal etkileşime girdiği ve başkalarıyla iletişim, destek, paylaşım ve yarışma içinde olduğu arkadaş gruplarıdır.

Araştırmalar göstermektedir ki, fiziksel aktivite eksikliği ve motor yeteneklerdeki düşüklüğün çocuklardaki yalnızlık ve sosyal ilişkilerdeki yetersizlikle ilişkisi bulunmaktadır.^{24,25,26,27,28,29,30} Page, Frey, Talbert ve Falk (1992) da yalnızlık yaşayan çocukların fiziksel olarak daha az aktif olduklarını, aynı zamanda fiziksel olarak daha az aktif olmanın ve fiziksel becerilerden yoksun oluşun da daha az sosyal ilişki kurulmasına, dolayısıyla da yalnızlık yaşanmasına neden olduklarını belirtmektedirler.³¹ Çocukların sosyal etkileşimlerinin çoğu fiziksel aktivite içeren oyun ortamlarında gerçekleştiğinden, bu becerilerden yoksunluk çocuğun geri çekilmesi ve yalnızlığıyla sonuçlanmaktadır. Bu durum fiziksel aktivitede azalma, geri çekilme, reddedilme ve yalnızlık çemberini ortaya koymaktadır.

Bu açıklamalardan anlaşıldığı gibi, fiziksel aktivite ve motor fonksiyonlar sosyal ve duygusal uyumun önemli bir yordayıcısı olarak görülmektedir. Bu sebeple çocuğun kişilik gelişimi ve sosyal uyumu üzerinde olumlu etkileri olduğu bilinen sporun^{32,33} çocuklardaki yalnızlık üzerine etkisinin araştırılması önemlidir. Bireye yaşam disiplini veren ve kendine güveni en iyi sağlayan sporlardan biri yüzmeye. Erken çocukluk döneminde başlama olanağının olması ve insan doğasına uygunluğu yüzme sporunu farklı kılan özelliklerindedir. Bu sebeple çocukluk dönemi psiko-sosyal gelişimine katkı sağlayacağı ve çocukların yalnızlık düzeylerinin azalmasında önemli etkisinin olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada, yüzme temel eğitimi alan çocukların yalnızlık düzeylerinin, aktif olarak sporla ilgilenmeyen akranlarıyla karşılaştırılması ve yüzme eğitiminin çocuklardaki yalnızlık üzerine

etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada yanıt aranan sorular şu şekildedir: (1) Yüzme Temel Eğitimi alan çocuklar ile yüzme eğitimi almayan çocukların yalnızlık ön-test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır? (2) Yüzme Temel Eğitimi alan çocuklar ile yüzme eğitimi almayan çocukların yalnızlık son-test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır? (3) Yüzme Temel Eğitimi alan çocukların yalnızlık ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır? (4) Yüzme eğitimi almayan çocukların yalnızlık ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır?

GEREÇ VE YÖNTEM

Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ilindeki Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sualtı ve Suüstü Sporları İhtisas Kulübüne (OMÜSAS) Haziran 2008'de kayıt yaptırıp yüzme temel eğitimi almaya başlayan 9-11 yaş arası çocuklar (n= 73) ve bir ilk-öğretim okulundan seçkisiz seçim örnekleme yöntemiyle seçilen 9-11 yaş arası çocuklar (n= 73) oluşturmaktadır. Çocukların 75'i kız, 71'i ise erkektir. OMÜSAS İhtisas Kulübüne kayıtlı çocuklar araştırmanın deney grubunda, diğer çocuklar ise kontrol grubunda yer almaktadır. Deney grubundaki çocukların yaş ortalaması 9.87, kontrol grubundaki çocukların yaş ortalaması ise 9.66'dır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Kaya (2005) tarafından Türkçeye uyarlanan Çocuklar İçin Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. 34 Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .87 olarak bulunmuş, faktör yüklerinin .30 ile .78 arasında, madde-test korelasyonlarının ise .32 ile .76 arasında değiştiği gözlenmiştir. Faktör analizi sonuçları ölçeğin tek boyutlu bir yapı sergilediğini göstermektedir. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .76'dır.

İşlem ve Verilerin Analizi

Bu araştırmada "Ön-test ve Son-test Kontrol Grup Deseni" kullanılmıştır. Deney grubunda yer alan çocuklar 10 hafta boyunca haftada iki gün

Yüzme Temel Eğitiminden yararlanmışlar, kontrol grubundaki çocuklar üzerinde ise hiçbir işlem yapılmamıştır. Haziran ayının ikinci haftasında hem deney hem de kontrol grubunda yer alan çocuklara ön-test olarak "Çocuklar İçin Yalnızlık Ölçeği" uygulanmıştır. 10 hafta sonra son-test olarak aynı ölçek yine tüm çocuklara uygulanmıştır. Verilerin analizinde t-testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Aşağıda araştırma sorularını yanıtlamak amacıyla yapılan istatistiksel analizlere ve bu analizler sonucu elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

(1) Yüzme Temel Eğitimi alan çocuklar ile yüzme eğitimi almayan çocukların yalnızlık ön-test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır?

{PRIVATE}	GRUPLAR	N	X	S	t	Önem Düzeyi
Yalnızlık	Deney	73	44.40	10.11	.393	Önemsiz
	Kontrol	73	44.97	7.38		

Tablo 1'de verilen t-testi sonuçları deney ve kontrol grubundaki çocukların yalnızlık ön-test puan ortalamaları arasında önemli bir fark olmadığını göstermektedir ($p>.05$).

(2) Yüzme Temel Eğitimi alan çocuklar ile yüzme eğitimi almayan çocukların yalnızlık son-test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır?

{PRIVATE}	GRUPLAR	N	X	S	t	Önem Düzeyi
Yalnızlık	Deney	73	19.48	9.74	17.118	Önemli
	Kontrol	73	45.50	8.58		

Tablo 2'de verilen t-testi sonuçları deney ve kontrol grubundaki çocukların yalnızlık son-test puan ortalamaları arasında önemli fark olduğunu ortaya koymaktadır ($p<.001$). Buna göre deney grubundaki çocukların yalnızlık düzeylerinin önemli ölçüde azaldığı görülmektedir.

(3) Yüzme Temel Eğitimi alan çocukların yalnızlık ön-test ve son-test puan ortalamaları ara-

sında anlamlı fark var mıdır?

TABLO 3: Deney Grubundaki Çocukların Yalnızlık Ön-Test ve Son-Test Puanlarına Ait t-Testi Sonuçları						
{PRIVATE}	GRUPLAR	N	X	S	t	Önem Düzeyi
Yalnızlık	Ön test	73	44.40	10.11	15.034	Önemli
	Son test	73	19.48	9.74		

Tablo 3'de verilen t-testi sonuçları deney grubundaki çocukların yalnızlık ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında önemli fark olduğunu ortaya koymaktadır ($p < .001$). Bu sonuçlara göre deney grubundaki çocukların yalnızlık düzeyleri yüzme eğitiminden sonra önemli ölçüde azalmıştır.

(4) Yüzme eğitimi almayan çocukların yalnızlık ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında anlamlı fark var mıdır?

TABLO 4: Kontrol Grubundaki Çocukların Yalnızlık Ön-Test ve Son-Test Puanlarına Ait t-Testi Sonuçları						
{PRIVATE}	GRUPLAR	N	X	S	t	Önem Düzeyi
Yalnızlık	Ön test	73	44.97	7.38	-5.556	Önemsiz
	Son test	73	45.50	8.58		

Tablo 4'de verilen t-testi sonuçlarına bakıldığında kontrol grubundaki çocukların yalnızlık ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında önemli bir fark görülmemektedir ($p > .05$). Bu sonuçlara göre kontrol grubundaki çocukların yalnızlık düzeylerinde anlamlı bir değişme meydana gelmemiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada yüzme eğitiminin çocukların yalnızlık düzeyleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu amaçla, 73'er kişilik deney ve kontrol grupları oluşturulmuş, deney grubunda bulunan bireylere 10 hafta boyunca yüzme eğitimi verilirken, kontrol grubundaki çocuklar üzerinde hiçbir işlem yapılmamıştır. Çalışmada elde edilen bulgular, yüzme eğitimi alan ve almayan çocukların yalnızlık ön-test puan ortalamaları arasında önemli bir fark olmadığını gösterirken, yalnızlık son-test puanlarında deney grubu lehine anlamlı bir düşme olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca deney gru-

bunun kendi içinde ön ve son-test puanları karşılaştırıldığında, son-testte yalnızlık puanlarının düşme gösterdiği, kontrol grubunda ise ön ve son-test puanları arasında anlamlı bir değişme olmadığı görülmektedir.

Bu çalışmanın sonuçlarını destekleyen başka araştırmalar da bulunmaktadır. Page, Frey, Talbert ve Falk (1992)'un ilkökul öğrencileriyle yaptıkları çalışmada, yalnızlık düzeyleri yüksek çocukların fiziksel aktivitelerinin düşük olduğu ve daha az fit oldukları bulunmuştur. Dunn, Dunn ve Bayduza (2007)'nin çalışmasında atletik yeterlikleri yüksek olan çocukların yalnızlık düzeyleri düşük bulunurken, bazı çalışmalarda da atletik yeterliğin arkadaş grubunun kabulünde ve grup içinde popüler olmada önemli bir etken olduğu görülmüştür.^{35,36,37,38}

Bu çalışmalarda da görüldüğü gibi motor fonksiyonlar sosyal ve duygusal uyumun önemli yordayıcısıdır.³⁹ Bu sebeple sosyal ve duygusal gelişim açısından kritik dönemde bulunan ilkökul öğrencilerini fiziksel aktiviteler içine çekebilecek müdahalelerin düzenlenmesinin, onların yalnızlık düzeylerini azaltacağı, arkadaş ilişkilerini ve sosyal becerilerini geliştireceği düşünülmektedir. Bu aşamada ilkökul öğretmenlerine ve beden eğitimi öğretmenlerine önemli sorumluluklar düşmektedir. Çocuğun fiziksel aktivite özellikleri ile yalnızlık düzeyi arasındaki ilişki, öğretmenlerin oyun oynamayan ve ilişki güçlükleri yaşayan çocuklara dikkat etmesini gerektirmektedir. Okul psikolojik danışmanları, öğretmenlere grup çalışmaları içeren aktiviteler ve sınıfta düzenlemeler yapmaları konusunda rehberlik etmelidir.

Page, Frey, Talbert ve Falk (1992)'un yaptığı çalışmada da ilkökul öğretmenleri, öğrencilerin yalnızlık duygularıyla başa çıkma durumlarındaki sorumluluklarını vurgulamaktadırlar. Bu amaçla okulda ve sınıfta oyun ortamları düzenlemek, grup çalışmalarını artırmak ve grup yarışmaları düzenlemek ilkökul öğrencilerinin yalnızlıklarıyla başa çıkma-larında kullanılan yöntemlerdir.^{40,41} Halk dansları veya takım sporlarına yönelmenin de etkili olacağı düşünülmektedir. Bazı çocuklar hemen hemen her zaman takım sporları veya grup oyunları yerine bi-

reysel sporları ve bireysel oyunları tercih ederler. Bu durumda öğretmen öğrenciyi takım sporlarına yönelmeye cesaretlendirmelidir. Yüzme bireysel spor olarak bilinse de, yüzücüler hem antrenmanlarda hem de yarışmalarda grup olma özelliğini kazanırlar. Bu da yüzme sporuyla ilgilenen çocuğun başkalarıyla iş yapabilme ve başkalarıyla çalışabilmesine yardımcı olurken, çocuğun bir gruba ait olması da benlik saygısının yükselmesine ve yalnızlıktan uzaklaşmasına yardımcı olur. Öğrencinin grupta gösterdiği istendik davranışların ödüllendirilerek pekiştirilmesi de, onun başkalarıyla birlikte olması ve birlikte iş yapmasında teşvik edici rol oynayacaktır. Ayrıca yüzme yoluyla yeterliklerini ortaya koyması da benlik saygısının ve öz-yeterliğinin artmasına katkı sağlayacağından, sosyal ilişkilere yönelmesini de kolaylaştırır. Öğretmenler, teşviklerine rağmen yalnızlığı tercih eden

öğrencilerini okul psikolojik danışmanına yönlendirmeli, psikolojik danışmanla işbirliği içinde yeni stratejiler belirlenmelidir. Bu doğrultuda sosyal beceri eğitimi, benlik saygısı artırma eğitimi gibi eğitimlerden de yararlanarak, çocuğun yalnızlıkla başa çıkabilmesine yardımcı olmalıdır.

SONUÇ

Bu araştırmada bireysel sporlardan “yüzme”nin çocukların yalnızlık düzeylerinin azalmasına olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Araştırma sonuçlarının psikolojik danışmanlık açısından da anlamlı olduğu düşünülmektedir. Sosyal Beceri Eğitimi, Arkadaşlık İlişkilerini Geliştirme Eğitimi gibi beceri geliştirme programları içinde yüzmenin önemli katkı sağlayacağı görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Galanaki EP, Kalanti-Azizi A. Loneliness and social dissatisfaction: Its relation with children's self-efficacy for peer interaction. *Child Study Journal* 1999; 29(1): 1-22.
- Asher SR, Wheeler VA. “Children's loneliness: a comparison of rejected and neglected peer status”. Paper presented at the Annual Meeting of the American Psychological Association, Anaheim; 1983.
- Renshaw PD, Brown PJ. Loneliness in middle childhood. *Journal of Social Psychology* 1992; 132 (4): 545-547.
- McGuire S, Clifford J. Genetic and environmental contributions to loneliness in children. *Psychological Science* 2000; 11 (6): 487-491.
- Demir A, Tarhan N. Loneliness and Social Dissatisfaction in Turkish Adolescents. *Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied* 2001; 135 (1): 113-123.
- Qualter P, Munn P. The separateness of social and emotional loneliness in childhood. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 2002. 43 (2): 233-244.
- Sullivan HS. *Interpersonal Theory of Personality*. New York: Norton Company Inc.; 1953.
- Asher SR, Paquette JA. Loneliness and peer relations in childhood. *Current Directions Psychological Science* 2003; 12(3): 75-78.
- Chipuer HM. Australian children's understanding of loneliness. *Australian Journal of Psychology* 2004; 56 (3): 147-153.
- Nyre JE, Iverson AM, Eichler JB. “Reliability and validity of the children's loneliness questionnaire”. Paper presented at the Annual Meeting of the National Association of School Psychologists, Seattle; 1994.
- Boivin M, Hymel S, Bukowski WM. The role of the social withdrawal peer rejection and victimization by peers in predicting loneliness and depressed mood in children. *Development and Psychopathology* 1995; 7: 765-785.
- Cassidy J, Asher SR. Loneliness and peer relationship in young children. *Child Development* 1992; 63: 350-365.
- McWhirter BT. Loneliness: A review of current literature, with implications for counseling and research. *Journal of Counseling & Development* 1990; 68: 417-422.
- Renshaw PD, Brown PJ. Loneliness in middle childhood: Concurrent and longitudinal predictors. *Child Development* 1993; 64: 1271-1284.
- Chen X, He Y, Oliveira AM, Coco A, Zappulla C, Kaspar V, et al. Loneliness and social adaptation in Brazilian, Canadian, Chinese and Italian children: a multi-national comparative study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 2004; 45(8): 1373-1384.
- Kupersmidt J. “Predicting delinquency and academic problems from childhood peer status”. Paper presented at the biennial meeting of the Society for Research in Child Development, Detroit; 1983.
- Storch EA, Brassard MR, Masia-Warner CL. The relationship of peer victimization to social anxiety and loneliness in adolescence. *Child Study Journal* 2003; 33 (1): 1-18.
- Ullmann C. Teachers, peers and test predictors of adjustment. *Journal of Educational Psychology* 1957; 48: 257-267.
- Page RM. Loneliness and adolescent

KAYNAKLAR

- health behavior. *Health Education* 1990; 21: 14-17.
20. Mitchell RE, Billings AG, Moos RH. Social support and well-being: implications for prevention programs. *Journal of Primary Prevention* 1983; 3: 77-98.
  21. Kaya A. Sociometric status, depression, and locus of control among Turkish early adolescents. *Social Behavior and Personality* 2007; 35 (10): 1405-1414.
  22. Hoza B, Molina BG, Bukowski WM, Sippola LK. Peer variables as predictors of later childhood adjustment. *Development and Psychopathology* 1995; 7: 787-802.
  23. Rokach A. Surviving and coping with loneliness. *The Journal of Psychology* 1989; 124 (1): 39-54.
  24. Page RM, Tucker LA. Exercise frequency and psychosocial functioning: An epidemiological study of 1,297 adolescents. *Adolescence* 1994; 29 (113): 183-191.
  25. Schoemaker MM, Kalverboer AF. Social and affective problems of children who are clumsy: How early do they begin? *Adaptive Physical Activity Quarterly* 1994; 11: 130-140.
  26. Piek JP, Dworcan M, Barrett N, Coleman R. Determinants of self-worth in children with and without developmental coordination disorder. *The International Journal of Disability, Development, and Education* 2000; 47: 259-271.
  27. Smyth MM, Anderson HI. Coping with clumsiness in school playground: Social and physical play in children with coordination impairments. *British Journal of Developmental Psychology* 2000; 18: 389-413.
  28. Skinner RA, Piek JP. Psychosocial implications of poor motor coordination in children and adolescents. *Human Movement Science* 2001; 20: 73-94.
  29. Dewey D, Kaplan BJ, Crawford SG, Wilson BN. Developmental coordination disorder: Associated problems in attention, learning, and psychosocial adjustment. *Human Movement Science* 2002; 21: 905-918.
  30. Bar-Haim Y, Bart O. Motor function and social participation in kindergarten children. *Social Development* 2006; 15: 296-310.
  31. Page RM, Frey J, Talbert R, Falk C. Children's feelings of loneliness and social dissatisfaction: Relationship measures of physical fitness and activity. *Journal of Teaching in Physical Education* 1992; 11: 211-219.
  32. Ekeland E, Heian F, Hagen KB. Can exercise improve self esteem in children and young people? A systematic review of randomised controlled trials. *British Journal of Sports Medicine* 2005; 39: 792-798.
  33. Karakaya I, Coşkun A, Ağaoğlu B. Yüzücülerin depresyon, benlik saygısı ve kaygı düzeylerinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2006; 7: 162-166.
  34. Kaya A. Çocuklar için yalnızlık ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim Araştırmaları* 2005; 19: 220-237.
  35. Kunes M, Hasbrook CA, Lewthwaite R. Physical activity socialization: Peer interactions and affective responses among a sample of sixth grade girls. *Sociology of Sport Journal* 1992; 9: 385-396.
  36. Weiss MR, Duncan SC. The relation between physical competence and peer acceptance in the context of children's sport participation. *Journal of Sport and Exercise Psychology* 1992; 14: 177-191.
  37. Page RM, Scanlan A. Childhood loneliness and isolation: Implications and strategies for childhood educators. *Child Study Journal* 1994 ; 24 (2): 107-118.
  38. Rose B, Larkin D, Berger BG. Coordination and gender influences on the perceived competence of children. *Adaptive Physical Activity Quarterly* 1997; 14: 210-221.
  39. Bart O, Hajami D, Bar-Haim Y. Predicting school adjustment from motor abilities in kindergarten. *Infant and Child Development* 2007; 16: 597-615.
  40. Qualter P. Loneliness in children and adolescents: What do schools and teachers need to know and how can they help? *Pastoral Care in Education* 2003; 21 (2): 10-18.
  41. Galanaki EP, Vassilopoulou HD. Teachers and children's loneliness: a review of the literature and educational implications. *European Journal of Psychology of Education* 2007; 22(4): 455-475.